

UNIVERZITA MATEJA BELA V BANSKEJ BYSTRICI
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA PREDŠKOLSKEJ A ELEMENTÁRNEJ PEDAGOGIKY

Porovnávací pedagogika a predprimárne vzdelávanie vo svete
Seminárna práca – Nórsky školský systém

Dr.h.c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSc.

Vypracovala: Bc. Jana Melicherová

Odbor: Predškolská Pedagogika

Ročník: Prvý

Stupeň: Mgr.

Forma štúdia: Externá

Nórsko

Zákon Jante:

„Nemysli si, že si niekto špeciálny, nesmej sa nám a neuč nás“- znamená to, že pokiaľ ste prišli do Škandinávie, tak budete musieť žiť podľa miestnych zvykov.

Nórsko je krajina na severe Európy, na západnej časti Škandinávského polostrova. Hlavným mestom je Oslo. Nórsko je krajina známa ako krajina hlbokých fjordov a vysokých hôr. Krajina “polnočného slnka”, krajina losov a sobov, krajina hrubých ručne pletených svetrov s tradičnými nóorskymi vzormi. Teplé oblečenie je tu veľmi potrebné, lebo väčšia časť krajiny sa nachádza za polárnym kruhom. V letných mesiacoch slnko nikdy nezapadne a v decembri je zase tma po celý deň. Názov tejto krajiny v preklade znamená “cesta na sever”. Nórsko hraničí so Švédskom, Fínskom a Ruskom.

Pred 100 rokmi bolo Nórsko jednou z najchudobnejších krajín Európy. Dnes patrí medzi najbohatšie krajiny na svete. Je tiež krajinou s relatívne nízkou nerovnosťou. Ako je charakteristické pre severský model, nezamestnanosť je nízka a rozdiely v príjmoch sú malé.

Nórsko nie je členom Európskej únie, ale je plnohodnotným členom vzdelávacieho programu EÚ Erasmus + a rámcového programu pre výskum a inovácie Horizon 2020.

Vzdelanie je kľúčom k udržaniu vysokej miery zamestnanosti, produktívnej a inovatívnej pracovnej sily. Je tiež kľúčom k rozvoju a zdokonaľovaniu demokratickej kultúry. Nórsky školský systém je inkluzívny, to znamená, že je priestorom pre všetkých a zadarmo. Každý má mať rovnaké príležitosti rozvíjať svoje schopnosti. Deti a mladí ľudia majú rovnaké právo na vzdelanie bez ohľadu na to, kde žijú, bez ohľadu na ich pohlavie, spoločenské alebo kultúrne zázemie alebo akékoľvek osobitné potreby.

V Nórsku je dôležité, aby sa deti z rôznych rodinných prostredí mohli stretávať za rovnakých podmienok vo svojej miestnej komunite a mali rovnaké príležitosti.

Vzdelávanie zahŕňa Zákon o materských školách, Zákon o základných a sekundárnych školách, Zákon o vysokých školách a Zákon o vzdelávaní dospelých. (W. H. H. Döbert, L. R. R. Botho von Kopp. 2015)

Riadenie vzdelávacieho systému

Riadenie vzdelávacieho systému má tri úrovne:

- **Štát** (ministerstvo školstva a výskumu) nesie celú zodpovednosť za celý sektor vzdelávania vrátane materských škôl a priamo riadi inštitúcie vyššieho vzdelávania a výskumu.
- **Krajiny** sú zodpovedné za vyššie stredné vzdelávanie; za chod škôl a vymenovanie učiteľov.
- **Obce** sú zodpovedné za materské školy, základné a nižšie stredoškolské vzdelávanie (povinné vzdelávanie); za chod škôl, budovanie a údržbu školských budov.

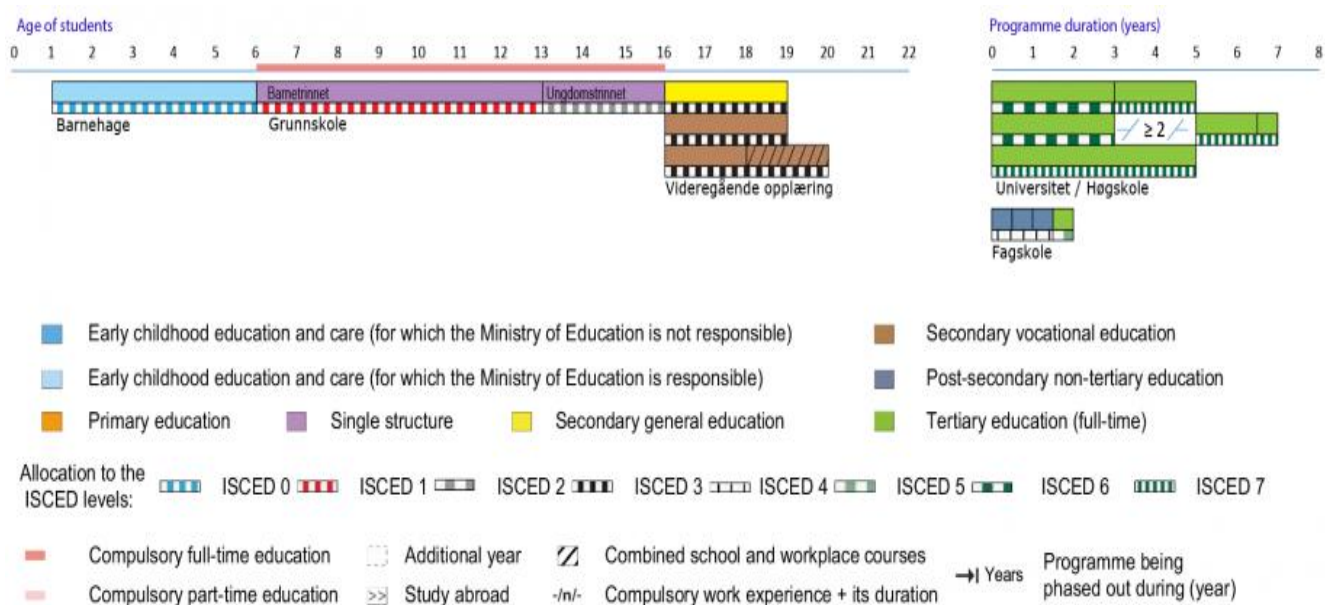
Povinná školská dochádzka

Univerzálna školská dochádzka pre deti bola zavedená v Nórsku pred 250 rokmi. Od roku 1889 bolo poskytovaných sedem rokov povinnej školskej dochádzky, v roku 1969 sa zvýšilo na deväť rokov a v roku 1997 na desať rokov. (<https://webgate.ec.europa.eu>). Nórsko má teda 10 – ročnú povinnú školskú dochádzku, tak ako Slovensko. Líši sa od svojich susedných štátov, Fínska a Švédska, ktoré majú povinnú školskú dochádzku 9 rokov.

Nórsky školský systém:

- Predškolské vzdelávanie 1 - 6 rokov (nie je povinné)
- **Povinná školská dochádzka:** vek vstupu: 6 rok, (v susedných krajinách Fínsko a Švédsko je vek vstupu do školy 7 rokov)
- Primárny stupeň: Základná škola (Barneskole) 6 – 13 rokov
- Nižší sekundárny stupeň: (Ungdomsskole) 13-16 rokov
- Vyšší sekundárny stupeň: 16-19 rokov – osvedčenie, diplom

Právo na základné vzdelanie, má každé dieťa, keď je pravdepodobné, že dieťa bude v Nórsku dlhšie ako tri mesiace

Inkluzívny vzdelávací systém

Základné a nižšie stredné školy sú povinné pre všetky deti vo veku 6-16 rokov, zatiaľ čo vyššia stredná škola je zákonným právom. Základné a nižšie stredoškolské vzdelávanie je založené na princípe jednotnej školy, ktorá poskytuje všetkým študentom rovnaké a prispôbené vzdelanie. Existujú spoločné národné učebné osnovy pre základné a stredné vzdelávanie, ale v tomto rámci môžu mestské a krajské orgány, školy a učitelia ovplyvniť realizáciu vzdelávania a odbornej prípravy.

V Nórsku existuje málo špeciálnych škôl a nevykonáva sa ani opakovanie ročníka.

Školský deň je krátky pre mladšie deti a obce sú povinné ponúkať denné zariadenia pre deti v nižších ročníkoch. Z toho vyplýva, že všetky obce sú povinné mať aj Kultúrnu školu. Tieto školy ponúkajú kurzy a školenia pre deti a mládež v oblasti hudby, tanca, divadla atď.

Kultúrne školy často spolupracujú s dennými zariadeniami pre deti a ponúkajú kurzy pre deti. Rodičia musia zaplatiť poplatok za účasť na aktivitách po skončení školskej dochádzky. Poplatky stanovuje obec.

Základná škola

V základnej škole sa nachádzajú triedy od 1 do 7. Žiaci navštevujú základnú školu vo veku 6 – 13 rokov.

Školský rok začína v polovici augusta a končí približne v polovici júna v celom vzdelávacom systéme. Žiaci základnej školy nedostávajú žiadne známky. Hodnotenie je len písomné a to najhoršie, čo môže dieťa v škole od učiteľa počuť je, že je veľmi šikovné, ale má sa ešte čo učiť. To je ekvivalent našej päťky. V prvom roku základnej školy sa deti učia na základe rôznych poznávacích hier, učia sa o štruktúre spoločnosti, abecedu, sčítanie, odčítanie a anglický jazyk. Vyučovanie trvá 2,5 hod a prestávky sú dokopy 1,5 hod., jedenkrát týždenne idú žiaci na prechádzku

V druhom až siedmom roku návštevy základnej školy sa žiaci matematiku, angličtinu, nórčinu, prírodné vedy, náboženstvo, estetiku, telocvik, zemepis, históriu a náuku o spoločnosti. V Nórsku sa často debatuje o tom, či je správne dávať deťom domáce úlohy. Veľmi veľa rodičov je proti domácim úlohám z dôvodu, že to deťom kazí detstvo a že aj tak trávajú v škole dosť veľa času. U nás majú deti veľa domácich úloh, dokonca vypracúvajú rôzne projekty, referáty a podobne.

Nižší druhý stupeň

Nižší druhý stupeň tvoria triedy od 8 do 10. Tieto triedy navštevujú žiaci vo veku od 13 do 16 rokov. Žiaci dostávajú známky od 1 do 6, pričom 6 je najlepšia známka.

Podľa známok sa rozhodne, či budú prijatí na strednú školu, ktorú si vybrali. Od 8. triedy si žiaci vyberajú jeden voliteľný predmet, napríklad francúzsky alebo španielsky jazyk, alebo viac hodín nórčiny a angličtiny.

Vyšší druhý stupeň

Na vyššom druhom stupni sa triedy delia od VG1 do VG3 a navštevujú ho žiaci vo veku od 16 do 19 rokov. Tento stupeň je podobný slovenskej strednej škole.

Vyššie stredoškolské vzdelávanie (videregående opplæring) nie je povinné, ale mladí ľudia, ktorí ukončili základné a nižšie stredoškolské vzdelanie, majú právo na trojročné vyššie stredoškolské vzdelanie a odbornú prípravu.

Vyššie vzdelávanie

Medzi vyššie vzdelávanie patria univerzity, vysoké školy a súkromné školy.

Na univerzitách a vysokých školách sa študenti venujú teoretickým predmetom. Štúdium je rozdelené na bakalárske (3 roky), magisterské (5 rokov) a doktorandské (8 rokov).

Súkromné školy sú špecializované na žiadané predmety, napr. manažment, marketing, výtvarné umenie.

V Nórsku je známa Univerzita v Oslo, ktorá bola vymenovaná za 69. najlepšiu univerzitu na hodnosti v Šanghaji a 186. najlepšiu v rebríčku Times Higher Education.

Vzdelávanie učiteľov

Minimálna kvalifikácia na vyučovanie v predškolských zariadeniach (førskole) je kvalifikácia Førskolelærer, ktorá si vyžaduje trojročné vzdelanie na univerzitných vysokých školách. (titul Bc.)

Minimálna kvalifikácia na vyučovanie na základných školách (grunnskole, barnetrinnet) je Allmennlærer (všeobecný učiteľ) alebo Faglærer (single subject teacher), ktorý vyžaduje minimálne 3 až 4 roky vzdelávania ponúkané na vysokých školách. Od roku 2017 je to 5-ročné magisterské štúdium. (Titul Bc. Alebo Mgr.)

Plat učiteľov:

Začínajúci učiteľ má minimálne cca 3300€ v hrubom – plat učiteľa, ktorý má bakalárske štúdium. (napr. učiteľ MŠ)

Ďalšou úrovňou je 4-ročné bakalárske štúdium, kde budúci učiteľ získa kvalifikáciu na vyučovanie rôznych predmetov (učiteľ ZŠ) cca 3600€.

Úroveň 5 – ročného magisterského vzdelania (lektor, učiteľ ZŠ alebo SŠ) cca 4100€.

Môže sa zdať, že príjem učiteľa v Nórsku je veľmi vysoký. Nie je tomu tak. Mzda učiteľa je skôr priemerná. Hlavný rozdiel medzi slovenským a nórsnym učiteľom je životný štandard. Nórski učitelia chodia bežne na dovolenku, majú vlastné auto, bývanie a žijú normálny život.

Materské školy

Predškolská výchova v Nórsku nie je súčasťou oficiálneho vzdelávacieho systému. (Kosová, B., 2000).

Materskú školu navštevuje väčšina detí od jedného roka. Pre porovnanie so Slovenskom sa u nás do materských škôl prijímajú deti od dvoch do šesť rokov veku a prednostne sa prijímajú 5-ročné deti a deti s odloženou povinnou školskou dochádzkou.

Rodičia v Nórsku majú nárok na 11-mesačnú rodičovskú dovolenku s plným platom, 10 týždňov sú vyhradené výhradne pre otca.

„V Nórsku má matka nárok na 14 dní dovolenky, keď dieťa začne chodiť do predškolského zariadenia.“ (Kosová, B., 2000, s.23).

Individuálne zákonné právo na miesto v škôlke nadobudlo účinnosť v roku 2009. Nárok na miesto v materskej škole sa vzťahuje na deti, ktoré dosiahli vek jedného roka najneskôr do konca augusta v roku, v ktorom žiadajú o miesto. Právo musí byť splnené od augusta v roku, v ktorom bolo požiadané o miesto. Deti narodené po 1. septembri budú mať nárok na miesto od augusta v nasledujúcom roku. Asi 50 percent materských škôl je súkromných, ale vládou financovaných. (<https://webgate.ec.europa.eu>). Poplatky platené rodičmi sú mierne a sú regulované vládou. Poplatky sú rovnaké pre verejné aj súkromné inštitúcie. Materské školy v Nórsku majú holistický prístup k vzdelávaniu a starostlivosti o deti v školskom veku. Nórska materská škola je určená predovšetkým na to, aby podporovala blahobyť a zábavu prostredníctvom hry a učenia.

Účasť v materskej škole nie je povinná a neexistujú žiadne formálne požiadavky na vstup. Zákon o školských zariadeniach poskytuje deťom so zdravotným postihnutím v predškolskom veku prednosť pri prijímaní, za predpokladu, že dieťa je podľa odborného posudku postihnuté.

Platba je priemerne cca 260€ mesačne.

Vekové úrovne a zoskupovanie detí

Bežné materské školy sa zvyčajne delia na skupiny pozostávajúce z detí vo vekovej skupine 0-2 rokov alebo 3-5 rokov. Môžu byť aj zmiešané vekové skupiny detí 0-5 rokov. Záleží len na majiteľoch materských škôl alebo na materských školách. Neexistujú žiadne predpisy týkajúce sa veľkostí skupín. Predpisy k zákonu o materských školách stanovujú normu pre kvalifikáciu zamestnancov. Normou je jeden kvalifikovaný predškolský učiteľ pre 14-18 detí vo veku nad 3 roky a jeden kvalifikovaný predškolský učiteľ pre 7-9 detí do troch rokov. Vedúci učitelia a zvyšok učiteľov by mali byť kvalifikovaní. Vzdelávanie predškolských učiteľov je bakalárskym titulom na (štátnej alebo súkromnej) vysokej škole. Okrem toho existujú asistenti bez rovnakej úrovne kvalifikácie. Môžu mať nejaké formálne vzdelanie na vyššej sekundárnej úrovni. V každej skupine detí je spravidla jeden alebo dva asistenti. Pokladám za veľkú výhodu, že na skupinu detí je viac zamestnancov, ktorí sa im môžu naplno venovať. U nás je žiaľ situácia iná, na jednu učiteľku je to veľakrát aj 25 detí.

Organizácia času

Škôlky fungujú úplne inak, než na čo sme zvyknutí na Slovensku. Deti chodia na výlety a hrajú sa vonku za (takmer) každého počasia. Samotné materské školy rozhodujú o organizácii času v spolupráci so spoločným výborom a rodičmi. Pokiaľ ide o organizáciu roka, oficiálny ročník materskej školy začína v auguste ako prvý školský rok. V spolupráci so spoločným výborom a rodičmi sa samotné materské školy rozhodnú, či budú počas kratších a dlhších prázdnin, ako sú vianočné, veľkonočné a letné prázdniny, zatvorené alebo nie.

Organizácia dňa a týždňa

Neexistujú žiadne vnútroštátne predpisy týkajúce sa týždenných a denných poriadkov.

Väčšina materských škôl je otvorená najmenej 41 hodín týždenne (pondelok - piatok) a niektoré ešte dlhšie. Deti môžu chodiť na čiastočný alebo plný úväzok, a to až do 47 hodín týždenne. Celodenná návštevnosť je 41 hodín alebo viac týždenne.

Za normálnych okolností sa materské školy otvárajú o 7.00 alebo 8.00 ráno a zatvárajú o 17.00 alebo 18.00 popoludní.

Režim dňa: 7.00 – 17.00 - raňajky, skupinové hranie vo vnútri alebo vonku, obed, spánok (týka sa len malých detí, ktoré oddychujú von v kočíkoch alebo v postieľkach) až do -10°C, deti staršie ako tri roky nespávajú.

Jedlo je väčšinou suchá strava, učitelia nosia jedlo aj vonku, sladkosti sú zakázané, teplú stravu majú deti jedenkrát za týždeň. Keď porovnáme stravu v našich podmienkach, u nás sú stanovené normy, aby strava bola vyvážená, bohatá a pestrá. Neodcudzujem nórsku stravu, pretože oni sú zvyknutí na takýto životný štýl a práveže sa mi páči, že deti si jedlo pripravujú samé, dokonca si vonku robia palacinky.

Organizačné varianty a alternatívne štruktúry v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve

V Nórsku existujú aj iné typy predškolských zariadení, ktoré sa líšia od bežných materských škôl.

Rodinná materská škola poskytuje iný typ predškolského vzdelávania, zvyčajne pre deti do troch rokov. Tento typ je organizovaný v súkromných domoch s menšou skupinou detí a asistentom pod dohľadom predškolského učiteľa, ktorý zvyčajne zodpovedá za niekoľko domov.

Otvorená materská škola poskytuje tretí typ predškolskej výchovy. Tu môžu rodičia priniesť a sprevádzať svoje deti vždy, keď chcú, v rámci otváracích hodín materskej školy. Tieto inštitúcie možno považovať za miesta, kde sa môžu stretnúť rodičia a deti. Otvorené materské školy sú obľúbené najmä medzi imigrantskými rodinami vo veľkých mestách a medzi rodičmi na rodičovskej dovolenke.

Materská škola je dobrovoľná a je len na rozhodnutí rodičov, či ich dieťa ju bude navštevovať.

Riadiace dokumenty a druhy činností

Zákon o materských školách ukladá ministerstvu povinnosť stanoviť rámec pre činnosť inštitúcií. Rámcový plán materských škôl uvádza základné zásady, ciele, obsah a aktivity všetkých materských škôl, verejných i súkromných. Do rámcového plánu sú zahrnuté aj

politické a sociálne funkcie inštitúcií a význam raného detstva ako životnej fázy vnútornej hodnoty.

Materské školy musia mať holistický pohľad na starostlivosť, výchovu, učenie, sociálne a jazykové zručnosti. Rámcový plán pre úlohy materských škôl, ktorý je nariadením k zákonu o materských školách, sa stále reviduje, aby bol čo najlepšie prispôsobený deťom a uspokojoval ich potreby a záujmy.

Rámcový plán odporúča sedem základných tém alebo oblastí vzdelávania, ktoré sa musia oboznámiť so všetkými deťmi:

- Komunikácia, jazyk a text
- Telo, pohyb a zdravie
- Umenie, kultúra a kreativita
- Príroda, životné prostredie a technológia
- Etika, náboženstvo a filozofia
- Miestna komunita a spoločnosť
- Čísla, medzery a tvary

(Zdroj: Euridyce)

V rámci každej oblasti vzdelávania existujú národné procesné ciele.

Podľa zákona o materských školách majú samotné deti zákonné právo zúčastňovať sa na všetkých otázkach týkajúcich sa ich každodenného života v materských školách.

Materské školy spolupracujú s miestnymi školami, napríklad využívaním bazénov a telocviční. Materské školy tiež využívajú divadlá, kiná, múzeá, parky a iné miestne zariadenia, aby sa deti zoznámili s miestnym prostredím.

Hodnotenie detí

Učitelia poskytujú rodičom neformálne hodnotenie o pokroku svojich detí v rôznych oblastiach raz alebo dvakrát do roka. Tieto informácie sa zvyčajne poskytujú osobne počas

stretnutí medzi učiteľom a rodičmi jedného dieťaťa naraz. Ak učiteľ zistí, že sa dieťa nevyvíja dobre alebo má akékoľvek problémy, je zodpovedný oznámiť tento problém rodičom.

Riadenie predškolských zariadení

Riadenie predškolských zariadení sa riadi zákonom o materských školách (2005) a národným učebným plánom s názvom Rámcový plán pre obsah a úlohy materských škôl (2006).

Predpisy zákona sú podľa týchto špecifikácií:

- Rozhodnutia o počte zamestnaných osôb - zamestnanci by sa mali prijať na základe veku detí, počtu hodín v inštitúcii a vzdelávacieho programu. (2 až 3 zamestnanci v skupine 14 až 18 detí nad 3 roky a 2 až 3 zamestnanci pre skupinu od 7 do 9 mladších detí).
- Všetky materské školy v obci, či už obecné alebo súkromné, majú spolupracovať pri prijímaní detí. Obec uľahčí koordinovaný proces prijímania.
- Mestské a súkromne riadené materské školy sú zodpovedné za vstupné kritériá. Osobitná pozornosť sa venuje deťom, ktoré potrebujú osobitnú pomoc; deti patriace k jazykovým a kultúrnym menšinám a deti, ktorých domáce prostredie a hrané prostredie vyžadujú komunálnu pomoc.
- Za každodenné riadenie inštitúcie zodpovedá riaditeľ. Vedúci pracovník má koordinačný výbor pozostávajúci zo zástupcov rodičov, zamestnancov, ktorí majú podávať správy a diskutovať o dôležitých záležitostiach týkajúcich sa chodu inštitúcie. Koordinačný výbor vypracuje ročný plán vzdelávacích aktivít inštitúcie.

Materské školy sú financované obcami a poplatkami od rodičov. Asi 85 % financovania pochádza od obcí. (<https://lovdata.no/>)

Dosiahnutie vzdelania dospelého obyvateľstva

Vzdelanie v skratke 2015 - ukazuje, že Nórsko má vysokú úroveň vzdelania v porovnaní s inými krajinami OECD. V Nórsku malo 42% populácie vo vekovej skupine 26-64 rokov vyššie vzdelanie. Na porovnanie, priemer OECD predstavoval 35 percent. Podiel nórskeho

obyvateľstva s magisterským titulom je však nižší ako priemer v krajinách OECD a EÚ. Percento populácie, pre ktorú bolo vyššie stredoškolské vzdelanie najvyššou úrovňou vzdelania, bolo 38 percent pre Nórsko, zatiaľ čo priemer OECD bol 39 percent. Percento, v ktorom bolo najvyššie vzdelanie na základnom a nižšom stredoškolskom vzdelávaní, bolo 17% v Nórsku a 24% v priemere OECD.

Dosiahnuté vzdelanie vo veku 25 - 64 rokov.

	Nižšie sekundárne	Nižšie sekundárne	Vyššie sekundárne	Post sekundárne neterciárne	Terciárny krátky cyklus	bakalár	Magister (majster)	Doktorand
Nórsko	0	17	38	2	12	19	10	1
OECD	9	15	39	5	8	16	11	1
EÚ21	7	14	42	4	6	12	13	1

Zdroj: Vzdelanie v skratke 2015

Inšpirácie a odporúčania využiteľné pre SR

Nórsky školský systém ma veľmi zaujal. Z Nórska by som odporúčala prevziať slovné hodnotenie do škôl. Aj keď viem, že učitelia by s tým nesúhlasili, pre žiakov by to bolo veľmi výhodné, lebo každý žiak by videl na sebe pokrok. U nás je situácia taká, že aj keď sa žiak v diktáte zlepši z 30 chýb na 15, stále bude mať päťku. Kde je potom motivácia?

Najviac ma však očarila nórska materská škola. Páči sa mi ich režim dňa, ich voľné hry, zariadenie materskej školy, ktorá pozostáva z viacerých miestností a taktiež vonkajšie priestory. Keby takto fungovala materská škola u nás, určite by sa odtiaľ nechcelo ísť domov nielen deťom ale aj učiteľom.

Zoznam použitej literatúry:

KOSOVÁ, B. Základy porovnávej pedagogiky a predškolská výchova vo svete. Banská Bystrica: Pedagogická fakulta, UMB, 2000. 32s. ISBN 80-8055-437-4

Wolfgang Hörner Hans Döbert, Lutz R. Reuter Botho von Kopp. The Education Systems of Europe. Second Edition. Springer International Publishing Switzerland 2015. ISBN 978-3-319-07472-6

Early Childhood Education and Care Systems in Europe. 2015. Brussels : European Commission/EACEA/Eurydice. ISBN 978-92-9201-990-7

Internetové zdroje:

- <https://www.regjeringen.no/no/id4/> - ministerstvo školstva a výskumu
- https://eacea.ec.europa.eu/homepage_en
- <http://www.euroeducation.net/prof/norco.htm> - Štruktúra vzdelávacieho systému v Nórsku
- <https://www.regjeringen.no/en/topics/education/school/the-norwegian-education-system/id445118/> - Nórsky systém vzdelávania
- <https://lovdata.no/> - Nórsky školský zákon

Hodnotenie seminárnej práce z porovnávacej pedagogiky

Seminárna práca sa hodnotí podľa na základe sebahodnotiacej tabuľky, ktorú študent vyplní a odovzdá vyučujúcemu pripnutú ako posledná strana seminárnej práce.

Sebahodnotenie študenta				Hodnotenie učiteľa	
Meno študenta:.....	Zakrúžkovať jednu možnosť			Max. počet bodov	Udelený počet
V celom texte sa držím vymedzenej témy	A	V	N	2	
Popísala som tému obsahovo dostatočne, uviedla som všetky podstatné body	A	V	N	3	
Uviedla som hodnotiace stanoviská a argumenty, pozitívne i kritické	A	V	N	4	
Uviedla som komparácie so SR, inými krajinami, medzinárodnými trendmi	A	V	N	4	
Uviedla som inšpirácie a odporúčania, využiteľné pre SR	A	V	N	3	
Na podporu vlastných názorov som sa cielene a správne odvolal/a na iných autorov, čo je vyjadrené citáciami a parafrázami.	A	V	N	3	
V práci je evidentný môj myšlienkový vklad	A	V	N	3	
Využil/a som najmenej 5 renomovaných literárnych/internetových prameňov	A	V	N	3+1 za viac	
Pri práci s literárnymi a internetovými zdrojmi som dodržal/a bibliograficke normy	A	V	N	2	
Text je štylisticky a gramaticky správny	A	V	N	1	
Text spĺňa všetky formálne požiadavky	A	V	N	1	
Dátum:	Podpis študenta			Spolu bodov:	

A – áno, úplne; V – väčšinou, len niekedy nie; N – nie, nepodarilo sa mi to, väčšinou nie